SỬ DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO CÓ TRÁCH NHIỆM, TÔN TRỌNG DỮ LIỆU CÁ NHÂN VÀ BẢN QUYỀN

Trong bối cảnh trí tuệ nhân tạo (AI) phát triển mạnh mẽ, ngày càng được ứng dụng rộng rãi trong học tập, lao động, sản xuất và hoạt động quản lý, việc khai thác công nghệ này đang mang lại nhiều tiện ích thiết thực. Tuy nhiên, bên cạnh những cơ hội, AI cũng đặt ra yêu cầu cấp thiết về bảo vệ dữ liệu cá nhân, bảo đảm an toàn thông tin và tôn trọng quyền tác giả, bản quyền. Sử dụng AI đúng cách, có trách nhiệm không chỉ giúp phát huy hiệu quả công nghệ mà còn góp phần xây dựng môi trường số an toàn, minh bạch và tin cậy.

AI phát triển, trách nhiệm sử dụng ngày càng quan trọng

Sự phát triển của các công cụ AI đang làm thay đổi phương thức tiếp cận thông tin và giải quyết công việc của con người. Từ việc soạn thảo văn bản, dịch thuật, tổng hợp tài liệu đến tạo hình ảnh, video, âm thanh, AI có thể hỗ trợ người dùng thực hiện nhiều công việc nhanh chóng, thuận tiện hơn. Trong cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp và đời sống xã hội, công nghệ này mở ra nhiều cơ hội nâng cao năng suất, chất lượng và hiệu quả hoạt động.

Tuy nhiên, AI không phải là công cụ có thể sử dụng tùy tiện hoặc thay thế hoàn toàn khả năng kiểm chứng, đánh giá của con người. Việc cung cấp dữ liệu thiếu kiểm soát, sử dụng nội dung chưa được xác minh hoặc khai thác sản phẩm sáng tạo của người khác không đúng quy định có thể dẫn đến những hệ lụy về quyền riêng tư, an toàn thông tin và quyền sở hữu trí tuệ.

Chủ động bảo vệ dữ liệu cá nhân khi sử dụng AI

Một trong những yêu cầu quan trọng khi sử dụng AI là bảo vệ dữ liệu cá nhân. Những thông tin như họ tên, ngày tháng năm sinh, địa chỉ, số điện thoại, hình ảnh nhận diện, thông tin tài khoản, giấy tờ tùy thân và các dữ liệu gắn với một cá nhân cần được quản lý, sử dụng đúng mục đích và bảo đảm an toàn.

Người dùng không nên tùy tiện tải lên các công cụ AI những hình ảnh giấy tờ tùy thân, hồ sơ cá nhân, thông tin tài khoản ngân hàng, mật khẩu, tài liệu nội bộ hoặc dữ liệu công việc chưa được phép chia sẻ. Trước khi sử dụng một nền tảng AI, cần tìm hiểu chính sách quyền riêng tư, cách thức thu thập, lưu trữ và xử lý dữ liệu của nền tảng đó. Đối với cán bộ, công chức, viên chức và người lao động trong các cơ quan, đơn vị, việc sử dụng AI để hỗ trợ công việc phải tuân thủ quy định về bảo vệ bí mật nhà nước, bảo mật thông tin

và quy chế quản lý dữ liệu của cơ quan. Không đưa tài liệu thuộc phạm vi bảo mật lên các nền tảng chưa được cơ quan có thẩm quyền cho phép.

Tôn trọng quyền tác giả và kiểm chứng thông tin do AI tạo ra

Bên cạnh bảo vệ dữ liệu cá nhân, người sử dụng AI cần nâng cao ý thức tôn trọng quyền tác giả và quyền sở hữu trí tuệ. Không mặc nhiên cho rằng mọi hình ảnh, bài viết, video, âm thanh hoặc tài liệu trên Internet đều được phép sao chép, chỉnh sửa và sử dụng tự do. Khi khai thác sản phẩm của người khác, cần tìm hiểu điều kiện cấp phép, phạm vi sử dụng, thực hiện việc xin phép và ghi nhận nguồn theo quy định pháp luật.

Đối với nội dung do AI tạo ra, người dùng cần chủ động kiểm tra, đối chiếu thông tin trước khi sử dụng hoặc chia sẻ. AI có thể đưa ra những dữ liệu chưa chính xác, thông tin không còn phù hợp hoặc nội dung được trình bày có vẻ thuyết phục nhưng thiếu căn cứ. Vì vậy, cần ưu tiên kiểm chứng thông tin từ các nguồn chính thống, đặc biệt đối với những nội dung liên quan đến chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, sức khỏe, tài chính và quyền lợi của người dân.

Không sử dụng AI để tạo dựng, chỉnh sửa hình ảnh, âm thanh, video giả mạo nhằm xuyên tạc sự thật, xúc phạm danh dự, nhân phẩm hoặc gây ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân.

Ảnh: minh họa

Sử dụng AI an toàn, có trách nhiệm trong cơ quan và đời sống

Đối với các cơ quan, đơn vị và doanh nghiệp, cần xây dựng nguyên tắc sử dụng AI phù hợp với tính chất công việc; xác định rõ loại dữ liệu được phép cung cấp, công cụ được phép sử dụng và trách nhiệm của người kiểm tra kết quả. Những nội dung do AI hỗ trợ biên soạn trước khi công bố rộng rãi phải được người có trách nhiệm rà soát, xác minh và chịu trách nhiệm về tính chính xác.

Đối với mỗi người dân, cần hình thành thói quen sử dụng công nghệ an toàn: không chia sẻ thông tin cá nhân, mật khẩu và dữ liệu nhạy cảm một cách tùy tiện; không nhấp vào đường dẫn đáng ngờ; không tin tưởng tuyệt đối vào nội dung do AI tạo ra; không sao chép sản phẩm của người khác khi chưa rõ quyền sử dụng.

Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia đã xác định định hướng quan trọng trong thúc đẩy ứng dụng công nghệ, đồng thời đặt ra yêu cầu bảo đảm an ninh mạng, an ninh dữ liệu và an toàn thông tin. Cùng với đó, Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân số 91/2025/QH15 và Luật Trí tuệ nhân tạo số 134/2025/QH15 tạo cơ sở pháp lý quan trọng cho việc bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân trong quá trình ứng dụng công nghệ AI.

Sử dụng trí tuệ nhân tạo có trách nhiệm không chỉ là biết khai thác những tính năng hiện đại mà còn là ý thức bảo vệ thông tin, tôn trọng quyền riêng tư, tuân thủ pháp luật và chịu trách nhiệm về nội dung mình tạo ra, sử dụng và chia sẻ. Mỗi người dân, cán bộ, công chức, viên chức và doanh nghiệp hãy chủ động trang bị kiến thức, hình thành thói quen sử dụng AI an toàn, đúng mục đích, góp phần xây dựng môi trường số văn minh, lành mạnh, tin cậy và phát triển bền vững.

Ngày 03/11/2026

Người duyệt Thành Thức

Phó Giám đốc Trung tâm DVSNC

Phan Ngọc Minh